

Marina
Viculin

Marija Gattin

(1957. – 2010.)

Malo je ljudi za koje imamo osjećaj da nas razumiju do kraja. E pa Mira je mene razumjela do kraja. Vjerojatno je o meni znala više nego što ja sama o sebi znam, ali sada ću je teško pitati o tome. I teško ću u ovih nekoliko riječi prenijeti svu finoću i složenost onoga što je ona nosila sa sobom.

Pa neka ne zvuči patetično kad kažem da bi mi bilo teško točno reći gdje prestajem ja, a gdje počinje ona i zato molim za ispriku, jer ja o Miri ne mogu govoriti nikako drugačije osim kroz vrlo osobno iskustvo. Tu zaista nema odmaka jer je i naša profesija i profesionalnost rasla u godinama zajedništva, prijateljstva i pretapanja, profesionalnog odrastanja i bezrezervnog podupiranja.

Iskustvo je zajedničko! A to je iskustvo zaista neprepričljivo. Mira je strastveni letač i to je bilo ono što je obilježavalo njen posao, njena prijateljstva i njen život. I tu smo se pronalazile. Našla sam komadić teksta u kojem sam pričala svoj prvi susret s Nenadovim fotografijama, Mira je tu s nama: "Dvije lezene vrtoglavo se uspinju u kupolu sv. Krševana kod Glavotoka. Uzlazna linija. Uzlet. Uzašaće. Slijedeća je duplerica. Smješta fotografiju na dvije stranice, lomi je po sredini. Kadar je precizan kao hodačica po žici. Ne znam pokazati što vidim. Ne znam izreći svoje uzbuđenje. Ono ostaje nekako visiti u zraku. S ljubavlju. Ali neizrečeno.

Baca me na sve strane. Gledam Miru kraj sebe, ona se mirno smješka. Kao da je znala, kao da je oduvijek znala i sasvim logično predviđala kako bi to na mene moglo

djelovati. Pa i naše je poznanstvo bilo neko eruptivno prepoznavanje. Ona je uz mene kada izgubim tlo pod nogama i prolazim kroz staklena vrata, ja nju budim kada je nitko drugi ne može probuditi."

Gledala sam prije par dana taj otok na kome se rodila i odrasla i zapravo sam ga prvi puta ozbiljno ugledala. To je planina usred mora, smještena daleko, vrlo daleko od obale. Tako ne izgledaju naši otoci! Mirica je u svoje viđenje umjetničkog rada, u pristup, u sve ono od prezentacije do katalogizacije što naš posao podrazumijeva unosila tu golemu začudnu energiju ispravnog, iskrenog i neupitnog napora. Ne postoji pitanje možemo li i ni hoćemo li, krenuli smo! Postoji samo vječno pitanje jesmo li možda mogli bolje, jače i odlučnije? Jesmo li zaista bili do kraja iskreni? I imamo li snage za još iskrenosti i još dublje prodore.

Sada sam se na Lastovu upitala koliko mi različito doživljavamo smrt? Mira je bila jedina osoba s kojom sam mogla razgovarati o smrti, onako jednostavno i direktno, onako sa šalom i smijehom kao što smo razgovarale o svim stvarima koje smo voljele i koje su nas tištale. Kada bismo zaronile u priču svijet oko nas bi prestao postojati i ja ne znam kako se zapravo može živjeti bez toga. Mira je tako radila izložbe, pisala, ona je tako kuhala i voljela ljude.

Marija Gattin, rođena je 1957. godine na Lastovu. Nakon studija povijesti umjetnosti i talijanskog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, zaposlila se u Muzeju suvremene umjetnosti (1987.). Radni vijek posvetila je praksi dokumentacije suvremene umjetnosti, zaposlena na mjestu voditeljice Informacijsko dokumentacijskog odjela MSU. U suradnji s Davorom Matičevićem organizirala je veći broj izložbi u Hrvatskoj i inozemstvu, među kojima se ističu: Gorgona (Venecijanski bijenale, 1997.); *Ispričati*

priču (MSU, 2001.); projekti *Bit International* i *Nove tendencije* (izložbe u Neue Galerie u Grazu, 2005.; ZKM, Karlsruhe, 2008.); *Tomislav Gotovac: Speaking of Pictures*, (MSU, 2003.). Posljednja velika publikacija u kojoj je sudjelovala kao koautor je *Volumen*, katalog zbirki MSU. Svojim kustoskim i autorskim projektima trajno je zadužila kolege i struku, a posebno vrijedan doprinos je bila njena kontinuirana briga za opus fotografa Nenada Gattina. ✕